

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind Fondul Arhivistic Național al Republicii Moldova

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Serviciul de Stat de Arhivă, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Scopul proiectului constă în reglementarea unui nou cadru legislativ în domeniul arhivistic, care să fie în concordanță cu exigențele actuale și practicile arhivistice naționale. Prin implementarea proiectului se va perfecționa, dezvolta și îmbunătăți sistemul arhivistic al Republicii Moldova.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului. Au fost respectate prevederile art.20 lit.(a)-(c) din Legea nr.780/2001 privind actele legislative. Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, cu evidențierea elementelor noi, cu argumentarea corespunzătoare și gradul de compatibilitate a reglementărilor proiectului cu cadrul normativ în vigoare din domeniul arhivistic.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Autorul menționează în nota informativă că implementarea proiectului presupune alocări financiare din contul mijloacelor bugetare

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției. La momentul examinării, proiectul și nota informativă era plasat pe pagina web oficială a Serviciului de Stat de Arhivă al Republicii Moldova: www.arhiva.gov.md.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Art.3 din proiect – noțiunea „expertiza valorii documentelor – examinarea documentelor, conform criteriilor de valoare, în scopul stabilirii termenelor de păstrare și a selectării documentelor pentru includerea în Fondul Arhivistic Național”.

Considerăm că examinarea documentelor, conform criteriilor de valoare care nu sunt prevăzute în prezentul proiect de lege, va duce la interpretarea normei și la aplicare discreționară a criteriilor. Astfel, nestabilirea expresă a criteriilor de valoare în proiect, va da posibilitate persoanelor responsabile să impună anumite criterii abuzive la examinarea documentelor pentru a determina valoarea lor.

Recomandarea: Propunem să fie indicate în proiect, într-un mod clar, criteriile de valoare care vor fi aplicate la expertiza valorii documentelor.

Art.art.4 alin. (2), 13 alin.(2) și 14 alin. (5) din proiect - sintagma „instituțiile-sursă”

În contextul normelor se utilizează sintagma „instituțiile-sursă” care are un sens neclar, deoarece nu este un termen consacrat legislației și nici nu este definit în textul proiectului sensul acestei noțiuni, fapt ce va permite să fie interpretat abuziv și să fie atribuite instituții la această categorie într-un mod discreționar.

Recomandarea: Propunem autorului să explice detaliat sensul sintagmei „instituțiile-sursă”, astfel încît să fie redat clar ce fel de instituții sunt și scopul lor.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Art.4 alin. (2) din proiect – „Expertiza valorii documentelor este efectuată de către instituțiile-sursă de completare a Fondului Arhivistic Național sau de către prestatorii de servicii autorizați în conformitate cu prezenta lege”.

Expresia „prestatorii de servicii autorizați în conformitate cu prezenta lege” - este una ambiguă, deoarece modul și condițiile de autorizare a prestatorilor de servicii care vor efectua expertiza valorii documentelor nu este stabilită în textul legii, dar autorul face trimitere la prezenta lege, fapt ce va permite într-un mod discreționar să fie selectați spre autorizare prestatorii de servicii.

Recomandarea: Propunem autorului să fie prevăzute expres modalitatea, condițiile și de către cine se autorizează prestatorii de servicii care efectuează expertiza valorii documentelor.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.14 alin. (5) din proiect – „Serviciul poate prelungi termenele de păstrare provizorie a documentelor de către arhivele departamentale la solicitarea instituțiilor-surse de completare a Fondului Arhivistic Național”.

Norma nu prevede termeni clari de prelungire a perioadei de păstrare provizorie a documentelor de către arhivele departamentale, fapt ce va crea oportunități Serviciului să stabilească decizii abuzive de prelungire a termenului, la propria discreție.

Recomandarea: Propunem autorului să stabilească expres temeiurile și termenele de păstrare provizorie a documentelor de către arhivele departamentale.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Galamaga Dorina
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
25 Mai 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*